

ROMANILASTEN PERUSOPETUKSEN TUKEMISEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

- 1. Romanioppilaiden määrä ja opetuksen vastuutahot kunnassa**
- 2. Romanioppilaan kohtaaminen**
- 3. Suvaitsevaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja romanikulttuurin tuntemuksen lisääminen sekä kouluyhteisön romanivähemmistön ja pääväestön yhteyksien edistäminen**
- 4. Romanioppilaiden identiteetin kehittäminen ja romanikulttuurin huomioiminen**
- 5. Romanikielen oppimisen edistäminen**
- 6. Romanioppilaiden oppimismahdollisuuksien edistäminen ja erityistä tukea tarvitsevien romanioppilaiden opetuksen kehittäminen**
- 7. Romanikodin ja koulun yhteistyön kehittäminen**
- 8. Romanioppilaiden erilaisen taustan huomioonottavan pedagogiikan ja materiaalin kehittäminen**
- 9. Romanitaustaisen henkilökunnan toimintamahdollisuuksien kehittäminen ja yhteistyö**

1. Romanioppilaiden määrä ja opetuksen vastuutahot kunnassa

Toiminta	Nykytilan kuvaus: Miten toiminta järjestetty?	Kehittämissuunnitelma: Miten toimintaa kehitetään?	Toteutus ja seuranta: Milloin ja miten toiminta toteutetaan? Miten seuranta tehdään?
<p>Opetuksen järjestäminen ja muut järjestelyt kunnan/koulun tasolla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millä tavalla kunnassa on järjestetty romanioppilaiden perusopetuksen suunnittelu ja kehittäminen? • Millä taholla kunnassa on vastuu romanioppilaiden opetuksesta? • Mikä on vastuutahon asema hallinnossa? • Millä tavalla on järjestetty romanikielen opettajien ja koulunkäyntiavustajien tapaamisia ja koulutusta? • Millä tavalla kunnan hallinnossa on järjestetty koulutusta romanikulttuurin ja -opetuksen kysymyksistä? • Millaista yhteistyötä kunnassa on tehty muiden viranomaisten, esimerkiksi sosiaalitoimen, työvoimahallinnon ja kulttuuritoimen kanssa? • Millaista yhteistyötä kunnassa on tehty romaniyhdyshenkilöiden kanssa (kunta, lääni?) 	<p>Kunnassa ei ole erityistä suunnitelmaa. Muutama vuosi sitten toiminut romanitoimikunta käsitteli romanilasten koulunkäyntiä.</p> <p>Opetuksesta vastaa kunnan tasolla koulutuslautakunta yhdessä koulutoimen johdon kanssa.</p> <p>Kunnassa ei ole järjestetty romanikielen opetusta.</p> <p>Romanikulttuurin ja –opetuksen asioista järjestetty satunnaisia tilaisuuksia.</p> <p>Romaniasioissa on tehty yhteistyötä lähinnä sosiaalitoimen kanssa.</p> <p>Yhteistyötä ei ole tehty alueellisten romaniyhdyshenkilöiden kanssa, ainoastaan muutama yhteydenotto romanien sivistysjärjestöön Helsingissä.</p>	<p>Romanilasten perusopetuksen tukeminen –hankkeen toimesta toimintaa suunnitellaan ja kehitetään.</p> <p>Romanilasten koulunkäynnin vastuutahoksi on tullut em. lisäksi hankkeen ohjausryhmä ja keskeiset toimijat.</p> <p>Romanikielen opettamisasiat otettaneen harkintaan hankkeen seuraavassa vaiheessa.</p> <p>Kunnan kouluissa järjestetään tietoisukuja romanikulttuurista ja Kansainvälisenä Romanipäivänä 8.4. järjestettiin Seinäjoen ensimmäinen tilaisuus, jossa oli edustettuna mm. kunnan ylin johto.</p> <p>Hanke myötä ohjausryhmä tehtiin mahdollisimman monipuoliseksi sujuvan yhteistyön edistämiseksi eri tahojen kanssa.</p> <p>Alueellisten romaniyhdyshenkilöiden kanssa ei ole tehty erikseen yhteistyötä,</p>	<p>Romanitaustainen koulunkäynninohjaaja toimii romaniperheiden ja lasten yhdyshenkilönä koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Toimintaa seurataan ja ideoidaan viikoittain hankkeen johdon kanssa.</p> <p>Tietoisukuja on toteutettu talven 2010 aikana ja niitä jatketaan syksyn 2010 aikana niissä kouluissa, joissa on romanilapsia oppilaina.</p> <p>Romanipäivästä on tarkoitus tehdä vuosittainen perinne. Jos tänä vuonna järjestetty tilaisuus sai paljon huomiota: 2 isoa lehtijuttua maakuntalehdessä ja alueradion haastattelun.</p> <p>Alueellinen yhteistyö lisääntyy hankkeen alueellisten seminaarien myötä.</p>

		ainoastaan hankeen kautta muutamien alueen kunnan kanssa.	
--	--	---	--

2. Romanioppilaan kohtaaminen

Toiminta	Nykytilan kuvaus: Miten toiminta järjestetty?	Kehittämissuunnitelma: Miten toimintaa kehitetään?	Toteutus ja seuranta: Milloin ja miten toiminta toteutetaan? Miten seuranta tehdään?
<p>Romanioppilaan ja -perheen vastaanotto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millä tavalla on otettu huomioon romanilasten koulunkäynnin aloituksen ja alkuopetuksen onnistuminen, esimerkiksi tehostetuin tukitoimin? • Millä tavoin on pidetty huolta romanioppilaiden koulunkäynnin siirtymävaiheista, erityisesti yläluokille ja toiselle asteelle siirryttäessä? 	<p>Asiaan ei ole kiinnitetty erityistä huomiota.</p> <p>Päivähoidossa olevien romanilasten tilanteesta tulee tietoa koululle koulutulokkaiden asioista.</p> <p>Siirtymävaiheisiin on kiinnitetty huomiota samalla tavalla, kun muihinkin seuranta tarvitsevienkin oppilaiden siirtymisiin. Ongelmana on ollut, että liian moni romanitaustainen oppilas on keskeyttänyt koulunkäyntinsä ennen 2. asteelle siirtymistä.</p>	<p>Tarkoituksena on laatia selkeät ja täsmälliset toimintaohjeet kouluille romanilasten vastaanottamiseen ja siirtymävaiheen asioihin. Romanitaustainen koulunkäynninohjaaja osallistuu nivelvaiheiden palaveriin.</p>	<p>Ohjevihkoset laaditaan v.2010 aikana.</p> <p>Romanitaustainen koulunkäynninohjaaja seuraa oppilaiden koulunkäyntiä viikoittain ja puuttuu ongelmiin HETI niiden ilmaannuttua.</p> <p>Ohjausryhmälle raportoidaan asioiden kulusta ja muutetaan toimintamallia tai yksityiskohtia palautteen mukaan.</p>

3. Suvaitsevaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja romanikulttuurin tuntemuksen lisääminen sekä koulu yhteisön romanivähemmistön ja pääväestön yhteyksien edistäminen

Toiminta	Nykytilan kuvaus: Miten toiminta järjestetty?	Kehittämissuunnitelma: Miten toimintaa kehitetään?	Toteutus ja seuranta: Milloin ja miten toiminta toteutetaan? Miten seuranta tehdään?
<ul style="list-style-type: none"> • Onko kerätty tietoa mahdollisista oppilaiden syrjintä- tai rasismikokemuksista? • Onko käyty keskusteluja vanhempien kanssa mahdollisesta oppilaiden kokemasta syrjinnästä? Millä tavalla? • Millä tavalla opetussuunnitelmissa otetaan huomioon erityisesti yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjimättömyyden ja rasismin vastainen toiminta? • Onko kouluissa yhdenvertaisuussuunnitelmia? • Millaisilla tavoilla on edistetty hyvien etnisten suhteiden toteutumista ja toimittu ennakkoluulojen, kiusaamisen, syrjinnän ja rasismin ilmenemismuotoja vastaan? • Millä tavalla on toimittu, jos on havaittu syrjintää tai rasismia? Millaisia hyviä käytänteitä on toteutettu? • Millä tavalla yhteisissä käytännöissä, kuten tilaisuuksissa, juhlissa, materiaaleissa ym. on otettu huomioon yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys? • Millä tavalla on edistetty romanioppilaiden ja muiden oppilaiden yhdenvertaisuutta ja yhteistyötä? 	<p>Tietoa ei ole keskitetysti kerätty. Myöskään vanhempien kanssa ei ole asioista keskusteltu muuta kuin tietyissä tapauksissa.</p> <p>Kunnan opetussuunnitelmassa ei ole huomioitu syrjimättömyyden ja rasismin vastaista toimintaa.</p> <p>Koulujen opetussuunnitelmissa ei pääsääntöisesti ole yhdenvertaisuussuunnitelmaa, ainoastaan kunnan työntekijöille suunnitelma on laadittu. Kunnan opetussuunnitelmassa on kappale kulttuuri-identiteetistä ja kansainvälisyydestä. Kappaleessa huomioidaan erilaisuuden ymmärtämisen ja suvaitsevaisuuden lisäämisen tarve. Opetussuunnitelmissa on kiusaamisen ehkäisemiseksi</p>	<p>Hankkeen myötä on syytä kirjata ja puuttua mahdollisiin tapauksiin ja ottaa lasten vanhemmat mukaan selvittelyyn.</p> <p>Kunnan opetussuunnitelmaan laaditaan kappale romanilasten koulunkäynnistä ja siihen liittyvistä asioista.</p> <p>Hankkeen myötä romanikulttuurin tunnettavuus lisääntyy ja samalla epäluulot karisevat. Näissä asioissa romanitaustaisen koulunkäynninohjaajan toiminta on jo nyt saanut hyvää kehitystä aikaan.</p> <p>Hyvien etnisten suhteiden kehittämistä tullaan parantamaan tarjoamalla ohjeistusta niille opettajille, joilla on romanitaustainen oppilas luokassa.</p>	<p>Romanitaustainen koulunkäynninohjaaja seuraa lasten koulunkäyntiä viikoittain ja merkitsee ylös mahdolliset syrjintä- ja rasismikokemukset.</p> <p>Ohjausryhmän puheenjohtajana toimiva Marttilan koulun rehtori laatii tekstin opetussuunnitelmaan ja lähettää sen lautakunnan hyväksyttäväksi.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Millä tavalla on edistetty romanikotien ja muiden kotien yhdenvertaisuutta, yhteyksiä ja toistensa tuntemista? Millaisia hyviä käytänteitä on toteutettu? • Millä tavoin on tehty tunnetuksi romanikulttuuria? 	<p>laaditut suunnitelmat. Ennakkoluulojen, rasmin, kiusaamisen ja syrjinnän vastaisesti toimitaan kouluissa hyvien eettisten tapojen mukaan. Yhteiset juhlat ja tilaisuudet ovat yhteisiä kaikille ja oppilaat ovat kouluissa samoilla oikeuksilla ja velvollisuuksilla etniseen taustaan katsomatta.</p> <p>Romanikotien ja muiden kotien yhdenvertaisuuteen ei ole kehitetty toimintamalleja.</p> <p>Romanikulttuurin tunnetuksi tekemiseen ei ole kiinnitetty huomiota.</p>	<p>Romanikulttuurin tunnetuksi tekemistä edistetään tietoisuuden, kansainvälisen romanipäivän tapahtumien ja romanilasten ja perheiden asiallisen koulunkäynnin ja yhteistyön avulla.</p>	<p>Romaniperheille tullaan syksyllä 2010 järjestämään retkipäivi seurakunnan leirikeskukseen. Päivän teemana on romanilasten koulunkäynti ja siihen liittyvät ongelmat sekä romanikulttuurin ja valtaväestön yhteisymmärryksen lisääminen.</p>
---	--	---	--

4. Romanioppilaiden identiteetin kehittäminen ja romanikulttuurin huomioon ottaminen

Toiminta	Nykytilan kuvaus: Miten toiminta järjestetty?	Kehittämissuunnitelma: Miten toimintaa kehitetään?	Toteutus ja seuranta: Milloin ja miten toiminta toteutetaan? Miten seuranta tehdään?
<ul style="list-style-type: none"> • Millä tavoin on tuettu romanioppilaiden identiteetin kehitystä luokkayhteisössä, eri oppilaineissa, tilaisuuksissa ja materiaaleissa? • Millä tavalla on otettu huomioon romanikulttuuriin kuuluvia tapoja (esim. nuoruusiän kriisit, romanasuun liittyvät kysymykset, liikuntatuntien käytännöt erityisesti romanityttöjen osalta ym.)? 	<p>Identiteettikysymyksiin ei ole kiinnitetty erityistä huomiota.</p> <p>Ei huomioitu, koska pääpaino on ollut yrityksissä saada romanilapset käymään koulua säännöllisesti.</p>	<p>Romanikulttuurin ja romanioppilaiden identiteetin kehittämiseen kiinnitetään paljon huomiota.</p> <p>Niissä luokissa, joissa on romanitaustaisia oppilaita, järjestetään koko luokalle suvaitsevaisuuskasvatusta ja käsitellään romanikulttuuriin</p>	<p>Romanitaustainen koulunkäynninohjaaja vastaa yhteydenpidosta niihin kouluihin ja opettajiin, joissa romanilapsia on oppilaina.</p> <p>Hän kertoo romanikulttuurista ja romanien tavoista henkilökunnalle.</p> <p>Erityisesti panostetaan niihin</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Millä tavalla on eri oppiaineiden (esim. äidinkieli, historia, taideaineet) opetuksessa otettu huomioon romanien kulttuuri, kieli, tavat ja historia? • Millä tavalla tilaisuuksissa, juhlissa, aamunavauksissa, materiaaleissa ym. on otettu huomioon romanien kulttuuri (esim. romanioppilaiden tai -opettajien, romanitaustaisten henkilöiden esiintymiset ym.)? • Millä tavalla henkilökuntaa (rehtori, opettajat, oppilashuolto, muu henkilökunta) on koulutettu romanikulttuurin tuntemisessa? Millaisia hyviä käytänteitä on toteutettu? 	<p>Ei huomioitu.</p> <p>Ei huomioitu</p> <p>Satunnaisia koulutustilaisuuksia on pidetty.</p>	<p>liittyviä asioita.</p> <p>Tarkoituksena on, että erilaisiin tilaisuuksiin saataisiin ohjelmaa, jossa romanitaustaiset lapset esiintyvät.</p> <p>Niissä kouluissa, joissa on romanitaustaisia lapsia oppilaina, järjestetään henkilökunnalle tietoisuutta romanikulttuurista. Erityisesti tietoa jaetaan niille opettajille, joiden luokassa on romanilapsia.</p>	<p>solmukohtiin, jotka pääväestö on luullut kultturelliseksi esteeksi romanilasten täysipainoiseen koulunkäyntiin osallistumiselle.</p>
---	--	---	---

5. Romanikielen oppimisen edistäminen

Toiminta	Nykytilan kuvaus: Miten toiminta järjestetty?	Kehittämissuunnitelma: Miten toimintaa kehitetään?	Toteutus ja seuranta: Milloin ja miten toiminta toteutetaan? Miten seuranta tehdään?
<ul style="list-style-type: none"> • Kuinka moni oppilas on hakenut romanikielen opetukseen? • Kuinka monta oppilasta perusopetuksessa osallistuu romanikielen opetukseen? • Jos kaikille hakeneille ei ole järjestetty 	<p>Kunnassa ei ole järjestetty romanikielen opetusta.</p>	<p>Hankkeen toisessa vaiheessa harkitaan romanikielen opetuksen aloittamista.</p> <p>Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa on katsottu järkeväksi</p>	

<p>romanikielen opetusta, mitkä ovat syyt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miten romanikodeille on tiedotettu mahdollisuudesta hakea romanikielen opetukseen? • Kuinka monta romanikielen opetusryhmää on? • Mikä on romanikielen opetusryhmien ikäjakauma? • Miten opetus sijoittuu oppilaiden lukujärjestyksiin – ajankohta, mahdolliset tunnit, joilta ollaan pois? • Millaisia opetusmateriaaleja on käytetty? • Millaisissa opetustiloissa opetus tapahtuu? • Onko kunnan todistusohjissa paikka romanikieli äidinkielenä -oppimäärän arvioinnille? • Millä tavalla tuetaan romanioppilaiden romanikielen käyttöä koulujen arjessa? 		<p>jättää romanikielen opetusasiat tuonnemmaksi, koska romanilasten koulunkäynnissä on ollut muita isompia ongelmia.</p>	
---	--	--	--

6. Romanioppilaiden oppimismahdollisuuksien edistäminen ja erityistä tukea tarvitsevien romanioppilaiden opetuksen kehittäminen

Toiminta	Nykytilan kuvaus: Miten toiminta järjestetty?	Kehittämissuunnitelma: Miten toimintaa kehitetään?	Toteutus ja seuranta: Milloin ja miten toiminta toteutetaan? Miten seuranta tehdään?
<p>Romanioppilaiden koulunkäynnin haasteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onko seurattu romanioppilaiden 	<p>Seurantaa on ollut satunnaisesti. Tuloksena on ollut, että liian</p>	<p>Hankkeen myötä seuranta on muuttunut säännölliseksi ja viikottaiseksi.</p>	<p>Toimintaa seurataan viikoittain, koska romanitaustainen koulunkäynninohjaaja käy kouluilla,</p>

<p>koulumenetystä? Jos, niin millaiset ovat tulokset?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuinka paljon romanioppilailla on ollut poissaoloja? • Mitkä ovat keskeiset syyt poissaloihin? • Missä määrin poissaolot ovat haitanneet koulunkäyntiä? • Millä tavalla koulun oppilashuolto on toiminut poissaoloihin ja muihin romanioppilaiden erityisvaikeuksiin puuttumiseksi? • Millä tavalla on tehty yhteistyötä vanhempien kanssa poissaolojen selvittämiseksi ja vähentämiseksi (erityisesti luvattomat poissaolot)? 	<p>moni romanitaustainen lapsi on keskeyttänyt koulunkäyntinsä. Poissaoloja on ollut joillakin oppilailla jopa neljäsosa lukuvuoden työpäivistä.</p> <p>Virallisen kodin ilmoituksen mukaan lapset ovat olleet sairaina. Toiminta on ollut satunnaista. Poissaoloista on kannettu huolta ja koteihin on oltu yhteydessä.</p> <p>Koulunkäynnin tarpeellisuutta ja hyödyllisyyttä on koetettu korostaa keskusteluissa vanhempien kanssa.</p>	<p>Lasten koulunkäynti on kohentunut huomattavasti.</p> <p>Poissaolot ovat ainoastaan satunnaisia ja eivät oikeastaan haittaa koulunkäyntiä.</p> <p>Romanitaustainen koulunkäynninohjaaja on puuttunut asiaan, ollut yhteydessä lapseen ja vanhempiin. Samoin on pidetty kodin ja koulun välisiä palaveriteita.</p>	<p>joissa on romanilapsia oppilaina.</p> <p>Hankkeen ohjausryhmä seuraa tilanteen kehittymistä ja ideoi uusia toimintamalleja.</p>
<p>Romanioppilaat erityisopetuksessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuinka monta romanioppilasta on otettu tai siirretty erityisopetukseen? • Mitkä ovat olleet keskeiset syyt erityisopetuspäätökseen? • Mitä varhaisen tuen toimia on toteutettu ennen romanioppilaiden siirtämistä erityisopetukseen (eriyttäminen, tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus)? • Miten on toimittu yhteistyössä romanikotien ja muiden mahdollisten tahojen kanssa? • Miten erityisopettajia on koulutettu romanikulttuurin kysymyksissä? 	<p>Tällä hetkellä yksi oppilas on erityisopetusluokassa.</p> <p>Tässä tapauksessa oppimisvaikeudet.</p> <p>Varhaisen tuen tarjoamisesta ei ole tietoa.</p> <p>Romanikoteihin on pidetty säännöllistä yhteistyötä.</p> <p>Opettajille ei ole järjestetty erillistä koulutusta. Materiaalia on ollut saatavana ja romanitaustaisen koulunkäynninohjaajan tuki ja</p>	<p>Tavoitteena on, että jokainen romanilapsi kävisi perusopetuksensa läpi yleisopetusluokassa lähikoulussaan.</p> <p>Tukea tarvitseville romanilapsille tullaan järjestämään varhaista tukea hyvässä yhteistyössä romanikodin kanssa.</p>	<p>Opettajia ja mahdollista erityisopettajaa informoidaan lapsen erityisistä tarpeista ja opiskelun sujuvuutta seurataan erityisen tarkasti. Romanitaustainen koulunkäynninohjaaja on vastuussa tilanteen seuraamisesta. Ongelmatilanteissa konsultoidaan Marttilan koulun apulaisrehtoria, joka on erityisopetuksen</p>

	tiedot käytössä.		asiantuntija.
<p>Romanioppilaat kotiopetuksessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuinka moni romanioppilas on ollut kotiopetuksessa (edellinen lukuvuosi)? • Kuinka pitkiä ajanjaksoja romanioppilaiden kotiopetus on kestänyt? • Mitkä ovat olleet syyt kotiopetukselle? • Millä tavalla kotiopetus on järjestetty (opetetut aineet, käytetyt opettajaresurssit, opetuksen arviointi ym.) • Millä tavalla on tehty yhteistyötä romanikotien kanssa kotiopetuskysymyksissä? • Millä tavalla on tehty yhteistyötä muiden tahojen kanssa kotiopetuskysymyksissä? 	<p>Kotiopetuksessa ei ole ollut yhtään romanioppilasta.</p>	<p>Hankkeen tavoitteena on, ettei yksikään oppilas ole kotiopetuksessa.</p>	
<p>Luokalle jääneet romanioppilaat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikä on luokalle jääneiden romanioppilaiden määrä? • Mitä luokkia on kerrattu? • Mitkä ovat keskeiset luokalle jäämisen syyt? • Millä tavalla on erityisesti tuettu luokalle jääneitä romanioppilaita ennen luokalle jäämistä ja sen jälkeen? • Miten arvioidaan luokalle jäämisen hyötyjä ja haittoja? • Millä tavalla on tehty yhteistyötä romanikotien kanssa? 	<p>Tällä hetkellä erityisluokassa opiskeleva oppilas on jäänyt luokalle.</p> <p>1. luokka on kerrattu ja syynä oppimisvaikeudet.</p> <p>Tukitoimista ei ole tietoa eikä yhteistyöstä romanikodin kanssa.</p>	<p>Hankkeen tavoitteena on ehkäistä erityisopetussiirrot ja saattaa opettajat ja romanilasten vanhemmat yhdessä pohtimaan mahdollisia tukitoimia koulunkäynnin sujumiseksi.</p>	<p>Kehittämissuunnitelmien tavoitteiden toteuttamisessa ja eri osapuolten yhdyshenkilönä toimii romanitaustainen koulunkäynninohjaaja. Hänen toimintansa on luontevaa ja kaikkia osapuolia tyydyttävää.</p>

<p>Peruskoulun keskeyttäneet romanioppilaat (viisi viime vuotta)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuinka moni romanioppilas on keskeyttänyt peruskoulun? • Mitkä ovat olleet tärkeimmät syyt romanioppilaan peruskoulun keskeyttämiseen? • Mitä ennakoivia tukitoimia on tehty ennen koulun keskeyttämistä? • Millaista yhteistyötä on tehty romanikotien ja muiden mahdollisten tahojen kanssa koulun keskeyttämisen ehkäisemiseksi? • Miten on seurattu koulun keskeyttäneiden romanioppilaiden jatkoa? 	<p>Keskeyttäneitä on 2 oppilasta.</p> <p>Syynä on ollut motivaation puute ja sopeutumattomuus koulun sääntöihin.</p> <p>Koteihin on oltu yhteydessä, oppilaan kanssa on keskusteltu, tukiopetusta on tarjottu ja koulutuksen tärkeyttä korostettu.</p> <p>Seurantaa ei ole järjestetty.</p>	<p>Tavoitteena on, että keskeytykset loppuisivat kokonaan.</p> <p>Ohjaajalla on romanilasten motivoinnissa ja yhteydenpidossa keskeinen rooli.</p> <p>Hanke tulee kirjaamaan yksittäisten romanilasten koulunkäyntipolut ja näin toimintaa voidaan terävöittää niissä kohdissa, joissa ilmenee ongelmia.</p>	<p>Vastuu kirjaamisesta on romanitaustaisella koulunkäynninohjaajalla ja seurantavastuu ohjausryhmällä.</p>
---	---	--	---

7. Romanikodin ja koulun yhteistyön kehittäminen

Toiminta	Nykytilan kuvaus: Miten toiminta järjestetty?	Kehittämissuunnitelma: Miten toimintaa kehitetään?	Toteutus ja seuranta: Milloin ja miten toiminta toteutetaan? Miten seuranta tehdään?
<ul style="list-style-type: none"> • Millä tavoin romanikodeille tehdään tunnetuksi perusopetuksen arvopohjaa, kasvatuskäytäntöjä, opetussisältöjä, tavoitteita, käytäntöjä – mahdollisuuksia ja vaatimuksia (esim. omat tilaisuudet)? • Millä tavoin selvitetään 	<p><i>Perusopetuksen tarpeellisuudesta ei ole aiemmin kerrottu romaniperheille. Myöskään erityisopetuksesta ei ole erityistä informaatiota jaettu.</i></p>	<p><i>Romanikodit kutsuttiin kansainvälisen romanipäivän viettoon 8.4. Tilaisuuden teemana oli romanilasten koulunkäynti. Ensi syksynä 2010 järjestetään romaniperheille ja heidän</i></p>	<p><i>Kehittämissuunnitelmassa mainitut aktiviteetit toteutetaan v. 2010 aikana ja toimintaa seuraa viikoittain hankkeen johto ja säännöllisissä kokouksissa hankkeen ohjausryhmä.</i></p>

<p>erityisopetuksessa olevien oppilaiden huoltajille erityisopetuksen periaatteita ja käytäntöjä?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millä tavoin romanikodeille selvitetään oppilashuollon toimintaa (psykologin tai kuraattorin palvelut ym.)? • Millä tavoin tehdään yhteistyötä erityisesti oppilaanohjaajan ja romanikotien kanssa toiselle asteelle siirtymiseen, yhteishakuun ja eri ammattien koulutusvaihtoehtoihin liittyvissä kysymyksissä? • Millä tavoin koulun henkilökuntaa koulutetaan tuntemaan romaniväestön kasvatustilaisuuksia, romanien kulttuuria, tapoja ja historiaa (esim. koulutustilaisuudet, materiaalit)? • Millä tavoin toimitaan romanivanhempien osallistumiseksi vanhempienkokouksiin, koulun johtokunnan toimintaan ym.? • Millaisia hyviä käytänteitä koulussa on? 	<p><i>Kaikille koulujen oppilaille on annettu sama informaatio koskien koulun käytänteitä ja nivelvaiheiden siirtymisiä.</i></p> <p><i>Yhteistyö romanikotien kanssa on ollut vähäistä, koska perusongelmana on ollut lasten koulunkäynnin säännöllisyyden puute.</i></p>	<p><i>lapsilleen seurakunnan leirikeskuksessa leiripäivä, jonka teemana on lasten koulunkäynti ja siihen liittyvät asiat.</i></p> <p><i>Romanikotien kanssa tehtävän yhteistyön lisääntyessä romaniperheille voidaan entistä tarkemmin ja täsmällisemmin jakaa tietoa koulutoimen eri mahdollisuuksista, erityisopetuksesta, nivelvaiheista ja 2. asteelle siirtymisestä.</i></p>	
<p>8. Romanioppilaiden erilaisen taustan huomioonottavan pedagogiikan ja materiaalin kehittäminen ja romanitaustaisen henkilökunnan toimintamahdollisuuksien kehittäminen ja yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Montako romanikielen opettajaa kunnassa on? • Millainen koulutus romanikielen opettajalla on? • Millainen on romanikielen opettajan 	<p>Kunnassa ei ole yhtään romanikielen opettajaa.</p> <p>Kunnassa on yksi romanitaustainen</p>	<p>Hankkeen toisessa vaiheessa harkitaan romanikielen opetuksen aloittamista.</p> <p>Romanitaustaisen</p>	<p>Romanikielen opetuksen aloittamista harkitaan v.2011, jos hankkeen lisäraha-anomus hyväksytään.</p>

<p>tuntimäärä, monellako koululla käy, millainen on työnkuva?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Montako romanitaustaista koulunkäyntiavustajaa kunnassa on? • Millainen koulutus romanitaustaisella koulunkäyntiavustajalla on? • Millainen on romanitaustaisen koulunkäyntiavustajan työnkuva (esim. toimiiko eri väestöryhmien oppilaiden tukena, sekä muiden oppilaiden että romanioppilaiden tukena, vain romanioppilaiden tukena; millaisissa tehtävissä; miten paljon on yhteydessä koteihin ym.)? • Mikä on mahdollisen romanitaustaisen henkilökunnan asema opettajainhuoneessa/ henkilöstötiloissa? • Millä tavalla käytetään romanitaustaisen henkilökunnan asiantuntijuutta oppilaaseen/ kieleen/ kulttuuriin liittyvissä asioissa? • Millä tavalla huolehditaan romanitaustaisen henkilökunnan tiedonsaanti (koulun tiedotteet, tapahtumat, kokoukset ym.)? • Millä tavalla romanitaustainen henkilökunta osallistuu kokouksiin ja tilaisuuksiin? • Millä tavalla romanitaustainen henkilökunta, erityisesti romanikielen opettaja tekee yhteistyötä luokanopettajien tai muiden aineiden opettajien kanssa? • Millä tavalla romanitaustainen henkilökunta voi erityisesti tukea romanioppilaita 	<p>koulunkäynnin ohjaaja. Hän on kokopäivätoiminen, käy 5 eri koululla.</p> <p>Hänen koulutuksensa on nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajan tutkinto. Hän toimii ohjaajana kaikille koululaisille, sekä valtaväestön että romaniperheiden lapsille. Ohjaaja on jatkuvassa vuorovaikutuksessa romanilasten ja heidän kotiensa kanssa. Ohjaaja nauttii opettajainhuoneissa arvostusta ja hänen asemansa on erittäin tasavertainen kaikkien koulun työntekijöiden kanssa.</p> <p>Tieto kulkee viikoittain ja kokouksiin osallistutaan tarvittaessa.</p> <p>Tukimuotona on lähinnä keskustelut ja motivoinnit koulunkäynnin tarpeellisuudesta sekä</p>	<p>koulunkäynninohjaajan työ on hankkeen myötä organisoitu siten, että hän tekee joka toisella viikolla hankkeeseen liittyviä töitä ja joka toisella viikolla normaaleja koulunkäynninohjaajan töitä.</p>	<p>Hankkeeseen liittyviä tehtäviä ja ohjaajan tehtäviä puidaan viikoittain hankkeen johdon kanssa. Samalla järjestyy seuranta luontevasti.</p>
--	---	---	--

<p>(tukiopetusmahdollisuudet tai tuki muulla tavoin)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistuvatko romanioppilaat läksypiireihin tai vastaaviin? Pitääkö romanitaustainen henkilökunta läksytukea? • Tehdäänkö yhteistyötä läksypiirien tai vastaavien pitämiseksi muiden tahojen kanssa (sosiaalitoimi, romaniyhteisö, kolmas sektori)? • Onko kunnassa romanilapsille ja -nuorille suunnattua kerho-, harrastus- ja muuta vapaa-ajan toimintaa? • Millä tavalla romanitaustaisen henkilökunnan tietoja ja taitoja käytetään monikulttuurisuus- tai suvaitsevaisuuskouluttajana? • Millä tavalla romanitaustaista henkilökuntaa koulutetaan ja kehittymistä tuetaan (koulutuksista informointi, ohjaus koulutuksiin; tiedotus ja ohjaus työnohjaukseen; kehityskeskustelut esimiehen kanssa ym.)? • Mikä on romanitaustaisen henkilökunnan palkkaus ja työsuhde; ajantasainen tiedottaminen työsuhdekysymyksissä, esim. kuntakohtaiset koulutukset tms.; tiedottaminen ja neuvonta esim. työsuojelusta, ammattiyhdistystoiminnasta ym.; työskentelyolosuhteiden kehittäminen; pitkäaikaisten työsuhteiden tukeminen? 	<p>yhteydenotot romanikoteihin.</p> <p>Käytössä ei ole läksytukea.</p> <p>Kerhotoimintaa romanilapsille ei ole järjestetty.</p> <p>Joissakin kouluissa hän on pitänyt tietoisuuskurssia romanikulttuurista.</p> <p>Eriyistä koulutusta tai siihen osallistumista ei ole ollut.</p> <p>Esimiehen kanssa keskustellaan viikoittain romanilasten koulunkäyntiin liittyvistä asioista.</p> <p>Palkkaus on yleinen koulunkäynninohjaajan palkka ja työsuhde toistaiseksi otettu.</p>	<p>Hankkeen myötä on perustettu kerhotoimintaa: musiikkikerho, liikuntakerhot tytöille ja pojille sekä askartelukerho.</p> <p>Romanikulttuurista tullaan järjestämään organisoidusti tilaisuuksia niissä kouluissa, joissa on romanilapsia oppilaina.</p> <p>Esimiehen kanssa keskusteluihin on tullut mukaan romanilasten koulunkäynnin lisäksi myös hankkeeseen liittyvät tehtävät ja työn organisointi.</p> <p>Palkkaus ei mitenkään muuttunut hankkeen myötä.</p>	
--	---	---	--